

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectæ

Sandini, Antonio

Bambergæ, 1753

CXCVI. Joannes XXII. Anno Christi 1316. Imp. Occid. Vacante, Andronici.
32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65477)

mentem V. & Joannem XXII. erant in dignitate supra Cardinales.

Barbosa lib. 1. Juris Ecclesiastici universi cap. 3. num. 7. *Usque ad tempora Bonifacii VIII. nullus erat Episcopus, qui vellet fieri Presbyter Cardinalis, quia putabant non licere descendere à majori dignitate ad minorem.*

CXCVI.

JOANNES XXII.

ANNO CHRISTI 1316.

IMP. OCCID. VACANTE, ANDRONICI. 32.

Dissidentibus inter se post Clementis V. mortem Cardinalibus, interregnum annorum amplius duorum fuit. Anno demum 1316. VII. Idus Sextil. Lugduni Pontifex creatus est *Jacobus de Eusa*, Ecclesiastici ac divini juris præstans scientiâ, Episcopus Cardinalis Portuensis, Cadurci loco haud infimo natus. (1) Joannem XXII. se appellari voluit, ac VII. Idus Septembr. coronari. Duo præsertim hunc habuere sollicitum, excitata per *Fratres Minores de sua*, Christi, & Apostolorum pau-

Rayn. an.

1316 §. 1

2. 5.

Spond.

§. 1. 2.

paupertate controversia, dissidiumque grave, quod ipsi fuit cum Ludovico Bavaro. Contendebant illi, Rayn. an. Christum, & Apostolos non fuisse 1322. dominos rerum earum, quibus eos §. 53. & esse usos, Scriptura tradit: quo fiebat, ut bonorum dominium, usu Spond. §. 15. & duntaxat sibi retento, rejicerent in seqq. Pontificem Romanum. Quæstionem utramque Joannes diremit. Namque pronunciavit, constitutionem, quâ Nicolaus III. usum rerum concesserat *Minoribus*, & dominium reservaverat Ecclesiæ Romanæ, (2) non esse intelligendam de rebus, quæ usu consumuntur, (3) decrevitque eos, qui assererent, Christum & Apostolos *in speciali non habuisse aliqua, nec in communi*, hæreticis annumerandos esse, (4) damnavitque contradicentes. (5) Sequitur Ludovici Rayn. an. Bavari cum Joanne dissidium ortum 1324. §. ex discordia Electorum, qui convenant ad creandum Imperatorem. 12. 14. 21. 27. 28. 31. Spond. §. 3. 4. In locum Henrici VII. anno 1313. demortui plures Ludovicum Bavarix Ducem, alii Federicum Austrium Alberti I. Cæsaris filium legerunt.

Ddd 5 Cum

Cum nollet alter alteri concedere, litem dirimere Joannes cupivit. Sed Ludovicus in armis plus, quam in æquitate rerum spei reponens, vi, quam jure agere maluit. Prospera itaque belli fortunâ usus, & victo, captoque Federico, gerere se pro Imperatore, & ad Pontificem, quo adversario utebatur, melius edoctum appellare, atque inde, ut ferè fit, ad generale Concilium. Privatus ob id Imperii jure omni, Joannem calumniis laceravit per Joannem Jandunum Perusinum, & Mar-

Rayn. an. filium de Menandrino Patavinum
1328. §. scriptores sibi mancipatos. (6) Tum
3. 42. 43. Pontifex eum addixit anathemati,
Spond. quo contempto ille veniens in Itali-
§. 2. 6. am Romæ Imperii insignia sumpsit,
& Petrum Rainalutium de Corbario op-

Rayn. an. cem Nicolai V. nomine. Schisma
1329. §. 2. brevè extinctum est. Ludovicus
16. enim novo anathemate percussus,
Spond. §. 3. populisque solutis religione Sacra-
Rayn. an. menti, quo se ei obstrinxerant, in
1330 §. 3. Germaniam redire coactus est. Pe-
10. 25. trus verò sponte se abdicavit Ponti-
ficatu

ficatu usurpato, & veniam ab Joanne Avenionem profectus petiit, impetravitque. Idem Joannes damnavit errores *Fraticellorum*, (7) & *Joannis de Poliac* Theologi Parisiensis affirmantis Sacramentalem Confessionem factam Cœnobitis iterandam esse Parocho, nec Pontificem posse permittere, ut Fideles tempore Paschali confiteantur aliis à Parocho peccata sua. (8) Idem instituit, quòd *Festum Trinitatis* solemniter celebrari deberet singulis diebus Dominicis post *Festum Pentecostes*, licet Romana Ecclesia hoc festum antea singulari officio non consueverit celebrare, ut extra de feriis. (9) Idemque *Salutationem Angelicam* *hord. ignitegii sub concubium ter recitari* statuit indulgentiis datis. (10) Qui scribunt, *tribunal duodecim Pontificis Capellanorum*, quos *Rotæ Auditores* vocant, ab hoc Pontifice institutum, falsa narrant. (11) Perinde mendaces sunt, qui dicunt, eum sensisse, animas Justorum non nisi post supremum judicii diem esse Deum visuras. Quandoquidem sententiam ejusmodi se nunquam habuisse professus est coram Cardinalibus

Spond.
§. 4. 6.

Rayn. an.
1334. §. 27
33. 35. 37.
38. 39.
Spond.
§. 2.

bus pridie, quàm excederet è vita.
 (12) Excessit autem anno 1334. pridie Nonas Decembr. Avenione, ubi etiam est sepultus in Templo majore, cum egisset annos Pontificatùs duodeviginti, & menses quatuor minus dies duos. (13.)

ANNOTATIONES.

(1) Tradunt nonnulli, convenisse inter Cardinales illum fore Pontificem, quem *Jacobus de Eusa* nominasset, hunc verò Neapoleonis Urlini consilio semetipsum elegisse. At cur Ludovicus Bavarus, aliique Joannis obtretores hoc ei consilium tam cupidum, tam audax non exprobrarunt? Cur Joannes ipse in epist. ad Robertum Regem Siciliae, quæ est apud Raynaldum ad an. 1316. §. 8. scripsit, se *concorditer nemine discrepante in summum Pontificem electum?* Cur subjecit idem, se, cum vires suas ad Pontificii muneris difficultatem perpendisset, *timore ac tremore concussim vehementer hæsitasse*, deberetne tantum onus suscipere? Cur denique Alvarus Pelagius, qui Joanni æqualis fuit, lib. 1. De Planctu Ecclesie cap. 1. certum, ait, & *notorium mundo est, quòd dictus Joannes Dominus Papa electus fuit concorditer à Cardinalibus omnibus?*

S. Antoninus, referente Baluzio in annotat. ad Vitas Papparum Avenionensium pag. 689.

689. omnium primus prodidit, Joannem XXII. fuisse filium futoris veteramentarii. Villanius filium cauponis facit. Natum *de militari progenie*, hoc est prisca nobilitate, scribit Albertus Argentinensis, qui & ejusdem ætatis fuit, & Avenione aliquid inaudire potuit de Joannis familia, missus eodem ab Episcopo Argentinensi sub Benedicto XII.

(2) Cap. *Exiit* 2. De Verb. Significat. in 6.

(3) Extravagant. *Ad Conditorem* De Verb. Signif. Raynaldus ad an. 1322. §. 70. *Postquam extincta jam esset præteritorum invidia temporum, & calumniæ impiorum in sedem Apostolicam sepultæ oblivione, Romani Pontifices pristinae in Minoritas benevolentia officia explicuere: Inter quos Martinus V. restituta Decretali Nicolai, Exiit, & constitutione Joannis ad conditorem canonum abrogatâ, dominium rerum ad Minoritas spectantium suscepit: quem plures alii Pontifices secuti sunt, ut eâ singulari clientela tecti Minoritæ ad divinum cultum liberiùs incumberent.*

Natalis Alexander dissertat. XI. in Hist. Eccl. Sæc. XIII. & XIV. contra Novatores probat, *Joannis XXII. constitutiones de paupertate Christi & Apostolorum, dominioque, vel usu FF. Minorum in dogmate Fidei non esse contrarias Nicolai III. constitu-*

stitutioni Exiit, qui seminat. Bellarminus quoque lib. 4. de Rom. Pont. cap. 14.

(4) Extravag. *Cum inter nonnullos*. De Verb. Signif.

(5) Extravag. *Quia quorundam*. De Verb. Signif.

(6) Errores utriusque numerat, refellit, damnatque Joannes XXII. in constitutione, quæ est in Annalibus Raynaldi ad an. 1327. §. 27. Errabant autem primum asserentes, Christum solvisse tributum Cæsari *non descendensivè ex liberalitate suæ pietatis, sed necessitate coactum*: deinde affirmantes, Petrum Apostolum *non plus auctoritatis habuisse, quam alii Apostoli, nec Apostolorum fuisse caput. Romano Pontifici non modo Episcopos omnes, sed omnes etiam Presbyteros pares fecerunt*, ut scribit Bellarminus Præfat. in Libros de Rom. Pont. Alia insuper comminiscabantur, quibus potestatem Imperialem anteferebant Pontificali, ut legere licet apud Natalem Alexandrum in Hist. Eccl. Sæc. XIII. & XIV. art. 13. Siquidem *nemo Marsilio Patavino diligentius, vehementius, aut etiam copiosius causam secularis potestatis adversus Ecclesiasticam egisse legitur*, ut ait Pighius lib. 5. Hierarchiæ Ecclesiasticæ cap. 1.

(7) Extravag. *Sancta Romana*. De relig. domibus, ubi eorum errores recenset, quod facit etiam Alvarus Pelagius lib.

1. De Planctu Ecclesiæ cap. 51. apud Raynaldum ad an. 1317. §. 57. Fraticellorum auctor Armannus Pungilupus Ferrariensis, teste Joanne Baptistâ Pignâ de Principibus Aethiis lib. 3. ad an. 1300. pag. 232. *Præter alios errores hunc etiam habuerunt, Petri auctoritatem in Romana Ecclesia jam dudum cessasse, atque ad sectam Fraticellorum esse translata, ut est in Bellarmini Præf. ad libros de Rom. Pont.*

(8) Extravagant. *Vas electionis* 2. De hæreticis inter Communes. Eisdem errores à quibusdam anno 1409. execratus est Alexander V. Constitut. *Regnans in Excelsis*, quæ exstat in Hist. Univers. Parisiensis Buzel tom. 5. pag. 196. & in Continuatione Magni Bullarii part. 3. pag. 221. *Lege vitam Benedicti XI.*

(9) Ptolomæus Lucensis in Vita hujus Pontificis apud Baluzium in Vitis Papparum Avenionensium tom. 1. pag. 177.

Porro *Extra de feriis* cap. *Quoniam* 2. ita loquitur Alexander III. *Festivitas S. Trinitatis secundum consuetudines diversarum regionum à quibusdam consuevit in Octavis Pentecostes, ab aliis in Dominica prima ante adventum Domini celebrari. Ecclesia siquidem Romana in usu non habet, quòd in aliquo tempore hujusmodi celebret specialiter festivitatem: cum singulis diebus Gloria Patri & Filio & Spiritui*
San-

Sancto, & cætera similia dicantur ad laudem pertinentia Trinitatis.

Micrologus cap. 60. tom. 18. Bibl. Patr. pag. 489. Alexander Papa de hac re inquisitus respondit, juxta Romanum Ordinem nullum diem specialiter adscribi debere solemnitati S. Trinitatis, sicut nec sanctæ Unitatis, præcipue cum in omni Dominica, imò quotidie utriusque memoria celebretur.

10) Mabillonius Præfat. in Acta Sac. V. Benedictini §. 122. qui subdit hæc continuo: Admisit hoc decretum Synodus Senonensis anno 1346. Ita enim cap. 13. Item auctoritate dicti Concilii præcipimus, quod observetur inviolabiliter ordinatio facta per sanctæ memoriæ Joannem Papam XXII de dicendo ter Ave Maria tempore seu horâ ignitegii, in qua ordinatione conceditur certa indulgentia. Postea idem ritus inductus est ad matutinum tempus, & & medium diem. In Synodo Vaurensiano 1368. rectoribus, curatis Parochiarum sub pœna excommunicationis præcipitur c. 127. ut circa Solis ortum pulsari faciant unam Campanam eo modo, quo ad noctem pulsari solebat: & tunc iis, qui in honorem quinque vulnerum Christi Domini quinquies Orationem Dominicam, atque septies Angelicam Salutationem genibus

flexis dixerint triginta dies de injunctis relaxantur. Postea verò hic numerus ad tres Salutationes redactus est.

Oldoinus in Nova Additione ad Ciaconium tom. 2. pag. 404. ex Hippolyto Marraccio in Pontificibus Marianis : Ciam pius mos in Sanctonensi Ecclesia susceptus esset, ut vergente in noctem die campana pulsaretur ad præmonendos Fideles, ut Salutatione Angelicâ Virginis suffragia implorarent, Joannes Pontifex decem dierum Indulgentiam iis concessit, qui piè ter illam flexis genibus funderent, si verè eos criminum pœniteret. Singulis insuper Canticum Salve Regina devotè recitantibus quadraginta dies Indulgentiæ proposuit: prolationem etiam nominis Mariæ, ut ejus esset frequentior invocatio sacris Indulgentiis ditavit. Vid. annot. 2. ad Callistum III.

(11) Ciaconius in vita hujus Pontificis tom. 2. pag. 392. & Spondanus ad an. 1334. § 3.

Joannes tamen XXII. in constitutione 14 tom. 1. Bullarii pag. 229. magistratum Rotæ Romanæ non instituit, sed institutum reformat, addicîtque certis legibus. Auditores Rotæ appellari censent plerique, quòd alternis vicibus quasi rotatim suo fungantur munere, vel quòd præcipua Christiani Orbis negotia apud illos versentur.

E e e

tur

tur & agitentur, ut est in Glossario Ducan-
gii tom. 1. pag. 837. Sunt numero duode-
cim, tres Romani, cæteri Germanus, Gal-
lus, Castellanus. Aragonius, Venetus, Me-
diolanensis, Senensis & Perusinus vicissim,
Bononiensis & Ferrariensis. De his ab-
unde Cohelius in Notitia Cardinalatus cap.
19. Vide annotat. 1. ad Sixtum IV.

(12) Joanne XXII. Pontifice disceptatum
est, utrum animæ justorum, vinculis so-
lutæ corporis, statim perfruerentur visione
Dei, an verò usque ad extremum judicii
diem carerent beatitate tanta. *Quidquid
in hac materia Joannes XXII. dixit, non
asserendo seu opinando protulit, sed solum-
modò recitando, ut legitur in censoria ani-
madversione, quam in rem præsentem
anno 1433. IV. Nonas Januarii ediderunt
Theologi Parisienses, recitavitque Natalis
Alexander dissertat. 11. in Hist. Eccl. Sac.
XIII. & XIV. Theologis Parisiensibus con-
sentit Ptolomæus Lucensis lib. 24. Hist.
Eccl. cap. 42. tom. 11. Scriptor Rer. Italic.
pag. 1212. Joannes ipse, re maturè discul-
sâ, sententiam suam anno 1334. patefecit
verbis illis. quæ sunt in Constitutione Be-
nedicti XII. successoris sui apud Raynaldum
ad an eund. 1334 §. 37. *Fatemur & credimus,
quòd Animæ purgatae, separate à corpo-
ribus sunt in Cælo, Cælorum Regno, &
Paradiso, & cum Christo in consortio An-
gelorum congregatae, & vident Deum ac*
dici.*

divinam essentiam facie ad faciem clarè,
in quantum status & conditio comparatur
Animæ separatæ. Vide Cardinalem Pe-
tram Comment ad Constitut. Apostol.
tom. 4. pag 80 num. 12. & Muratorium in
Libro de Paradiso adversus Burnetum cap. 2.

(13) Spondanus ad an 1334. § 4. Pro-
duunt aliqui (Magnum Chronicon Belgicum,
& Langius in Chron. Citizenfi) collegisse
Joannem XXII. de libris decessorum suo-
rum, ex Ordine S. Benedicti fuisse sum-
mos Pontifices viginti quatuor, Cardina-
les centum octoginta tres, Archiepiscopos
1484. Episcopos 1502. Abbates insignes
1570. Sanctos canonizatos 5555. Alibi
tamen reperimus, tanquam ex Concilio
Constantiensi, & inscriptione litteris au-
reis apposita monasterio S Petri, totidem
quidem Pontifices, sed Cardinales 193.
Episcopos 3057. Abbates 15074. San-
ctos canonizatos 3004. Sed omnium nu-
merum, præterquam Pontificum, mul-
tum auget Wernerus in Fasciculo Tempo-
rum: quas discrepantias discutiendas re-
linquimus Patribus Ordinis, & si quam
certiorem horum notitiam habeant, pro-
mendamus. Vide annotat. 2. ad S. Grego-
rium Magnum.